

Konkurransetilsynet

Høring – utkast til veileder om prisdiskriminering

Scandza AS et norskeid merkevarereselskap. Vi representerer en rekke norske nr. 2 og 3 leverandører til norsk dagligvarehandel, som Synnøve Finden, Sørlandschips, Finsbråten. Leiv Vidar, Go' Vegan, Peppes og distributøren Bonaventura.

Vi har fulgt den offentlige debatten rundt konkurransesituasjonen i den norske verdikjeden for mat de siste årene med stor interesse. Det er flere elementer i debatten som er relevante for konkurransesituasjonen. Prisdiskrimineringen er en av disse. Før vi går mer konkret inn på veilederen vil vi presentere noen betraktninger som vi mener er relevante i debatten om konkurransesituasjonen i vår verdikjede og for diskusjonen rundt prisdiskriminering.

- Situasjonen på det norske dagligvareleddet skiller seg lite fra våre naboland. Det er tre store aktører som dominerer markedet i alle de nordiske landene.
- Norge skiller seg kraftig ut på leverandørleddet. I Norge er det tre store leverandører som er svært dominerende innenfor sine markeder. Det er forholdsvis små og få nr. 2 og 3 leverandører. I Sverige er bildet et helt annet med mange flere likeverdige leverandører.
- I tillegg er den største forskjellen i Norge, sammenlignet med nesten alle andre land, vår butikkstruktur. Vi har flest og minst butikker i verden. Dette gjør at kombinasjonen med «superdominerende aktører» og ekstremt lavt sortiment per butikk skaper monopolister og en situasjon hvor det er lett å «utkonkurrere» mindre leverandører. Det kan være viktigere for en kunde å oppnå en liten prisforbedring fra en allerede dominerende leverandør i deres butikker enn å tilby deres forbrukere nye og spennende produkter fra en liten leverandør. Det er en av grunnene til at det kan være vanskelig å oppdage utøvelse av prisdiskriminering.
- To av de tre største leverandørene er vertikalt integrert i verdikjeden, opererer som markedsregulator i sine markeder, er tidligere monopolister, og de er dominerende leverandører (godt over 60% markedsandeler i sine markeder), og i de fleste tilfeller uunngåelige handelspartnere både nedstrøms og oppstrøms, innenfor sine markeder.

Veileder prisdiskriminering

Scandza har satt seg grundig inn i utkast til veileder. Vi mener veilederen er klargjørende på flere områder da den bekrefter hvilke premisser som må være til stede når prisdiskriminering er ulovlig.

Veilederen understreker at det er dominerende leverandør som har et særlig ansvar for å ikke drive ulovlig prisdiskriminering. Det er bra, da det er dominerende leverandører i vår verdikjede som er superdominerende (70 til 100% markedsandeler i sine markeder), har tilsvarende monopol i enkelte markeder og vil i mange tilfeller være uunngåelige handelspartnere for kjedene.

Det er også bra at veilederen understreker at man må se på hver enkelt sak som et enestående tilfelle som må sees nærmere på.

Vi leser veilederen slik at den omhandler på første- og andrelinjeprisdiskriminering, men med mest fokus på andrelinje. Vi skulle sett at også førstelinje diskriminering ble omtalt ytterligere.

Det veilederen i større grad burde omtalt er relasjonene i verdikjeden til mat som gjelder vertikal integrering – gjennom hele verdikjeden fra råvareleverandør til industri til distribusjon og til dagligvarekjede.